

Да се у Србији боље живи на телевизији него у стварном животу и није нека новост. Уосталом, ни Срби по томе нису далеко од већине народа у свету, посебно оних сиромашнијих којима смо по стандарду ближи.

Да не би било дилеме где се то на телевизији најбоље живи, једе и пије, довољно је окренути „Пинк“, „Хепи“ или неку трећу телевизију која сивило стварног живота просечног грађанина боји ружичастим бојама „ријалити Србије“.

Столови пуни хране и пића, теревнке без престанка и живот без обавеза и обзира на доба дана или ноћи слика су неке „треће Србије“ (пошто је „друга“ резервисана) за коју се до сада чинило да једино постоји на телевизији.

Међутим, ни телевизијски екрани нису једино место на којем се, поред туристичких брошура, промовише национални имиџ Србије као највеће кафане у Европи. Док се јавност бави телевизијама које емитују такве програме, готово нико не помиње садржај појединих новина које у детаље прате и објављују и највулгарније детаље из ријалитија.

Домаћи дневни листови (од којих се неки истичу и као угледни), уместо да информишу јавност о догађајима који су стварно битни за грађанство, све више се баве извештавањем о томе ко је шта коме радио и где на овом или оном ријалити програму.

Тако ни они грађани, које генерално не занима шта се дешава у „ријалити Србији“ нису у могућности да заобиђу да на киоску, улици или аутобусу виде наслове који смислено не представљају ништа, а на које се најблаже може реаговати са - „свашта“.

Међутим, ни телевизијски екрани нису једино место на којем се, поред туристичких брошура, промовише национални имиџ Србије као највеће кафане у Европи. Док се јавност бави телевизијама које емитују такве програме, готово нико не помиње садржај појединих новина које у детаље прате и објављују и највулгарније детаље из ријалитија.

Ако се погледају наслови само у протеклих месец дана у дневним новинама које предњаче у редовном и свеобухватном извештавању из „ријалити Србије“ они који прате штампу нису могли а да не:

1) сазнају за следеће догађаје: „Ћус шиљио ћоку на Нину“ (Ало); „Тика и Јелена се креснули у паровима“ (Ало); „Ћанијева девојка нуди анални секс“ (Курир) „Пијани Митар Мирић скидао Уршки гаће“ (Пресс); „Фирчи има мали“ (Курир); „Парови“: Потукли се Ћани Ћурчић и Гру“ (Блиц); „Маја се обријала између ногу“ (Курир);

„Двор“: Фирчи ударио Бојанића флашом у главу“ (Блиц)...

2) спознају како учесници описују једни друге: „Беби: Мајо, имаш главу као буздован! Маја: Беби, смрдиш по кући!“ (Пресс); „Пеђа Д Бој:“Тика и Јелена су пичкице“ (Ало); „Уршка: Маја је дебела будала!“ (Курир); „Миле Јовановски: Маја је смрдуша и алкјавуша“ (Ало); Ћемо: Беби је штракава глупача“ (Пресс)...

3) чују шта укућани имају да поруче: „Беби Дол: Стојане, мали ти је!“ (Курир); „Маја: Ти си баба! Лепа: Једи говна!“ (Ало) „Лана: Убићу те Немања“ (Курир); „Немања: Ћус се понаша педерски! Ћус: Заболе ме јаје“ (Ало)...

И летимичан преглед наслова чини се довољним да обичног човека наведе на барем два питања.

Прво, да ли су они (учесници ових емисија) нормални?! Друго, што логично следи из

првог, да ли смо ми нормални што ово читамо и пишемо (и читаоци и новинари)?!

„Ријалити Србија“ не само да има милионску публику, већ, изгледа и своје новине које читаве насловнице посвећују управо праћењу детаљном препричавању дешавања на „Фарми“, „Двору“, „Паровима“, па се тако чини да човек који жели да себе, или децу, сачува од порнографије у новинама и на телевизији нема други избор него да промени канал или престане да купује новине.

Међутим, у таквим односима чини се да боље изгледе на опстанак имају телевизије него новине.

Прво, на телевизији се много боље и јасније види шта се десило него што ће то да буде описано у ма којој новини. Друго, у времену када је много удобније и лакше из фотеље слушати прежвакани садржај, људи ређе иду на киоск по новине и имају све мајне воље да улажу напор да се схвати „шта је писац хето да каже“, поготово када су у питању ствари попут „Двора“ и „Фарме“.

Премда је јасно да је интерес газди таквих листова да повећају тираж (што је економски потпуно оправдано), чини се ипак невероватним да се дозвољава да у тој борби страда штампа као институција која би требало да буде коректив власти, а не подлистак ријалити програма!? Поготово ако се у јавности већ води дебата о непримерености и неморалу таквих емисија. Да ли све новине требају да се претворе у неку врсту лаганих порно садржаја са увредљивим насловима како би стигли до тиража?! За сада се таква порука шаље, очито и из саме државе која ни на овом плану није ништа учинила да помогне заштиту и унапређење етичких стандарда и критеријума у медијима.

Ако се погледају наслови само у протеклих месец дана у дневним новинама које предњаче у редовном и свеобухватном извештавању из „ријалити Србије“ они који прате штампу нису могли а да не: 1) сазнају за следеће догађаје: „ђус шиљо ђоку на Нину“ (Ало)... 2) спознају како учесници описују једни друге: „Беби: Мајо, имаш главу као буздован! Маја: Беби, смрдиш по кући!“ (Пресс)...

3) чују шта укућани имају да поруче: „Беби Дол: Стојане, мали ти је!“ (Курир)...

Према мишљењу Љиљане Смајловић, председника УНС-а, ријалити емисије би биле гледане чак и да нема логистичке подршке у дневним новинама.

Смајловићева нагласак ставља на телевизије које емитују такав садржав, указујући да суштина свега лежи у пословним и приватним односима власника медија и политичара. Она то објашњава на примеру „Пинка“.

- Ако држава да „Пинку“ државну фреквенцију и користи се за срозавање свега што постоји у земљи, онда је јасно да је и држава за то одговорна. И новине и политичари о Митровићу говоре одмерено и са доста уважавања.

Примера ради, „Прес“ и „Блиц“ имају веома различите уређивачке политике, али када је у питању Митровић, пишу веома слично. Пре мислимо да иза тога стоји неки пословни интерес газда у тим медијима са Жељком Митровићем, а не слично размишљање уредника тих новина.

Стога, питање је ко је заправо крив - држава која је Митровићу дозволила да ради шта хоће или он и његове емисије, пита Смајловићева?!

Од Млађана Динкића и његовог гостовања на Пинку 5. октобра, па до данас, свака је власт у овој држави била више него благонаклона према Жељку Митровићу, указује председница УНС-а.

Ако новинари и уредници не могу да кажу „не“ ријалити емисијама због економских интереса својих газда, намеће се питање какву шансу имају обични људи да избегну укључивање у овакве приче? Да ли је и гашење телевизора и мењање канала решење?

Према мишљењу социјалног психолога Боривоја Кузмановића, то је само донекле тачно.

- Када и само десет одсто грађана прати овакве емисије, људима који су незаинтересовани тешко је да остану по страни. Свуда се о томе прича и пише - у аутобусу, на послу, у новинама... Гледалац се ту полако увлачи у дешавања. То није једноставан процес - он може да случајно то види на телевизији и погледа једном, два пута, па му и не буде занимљиво. Али, када се појаве те провокативне ситуације, поливања соком, гађања флашом, гледалац полако почне да се укључује и пита се шта ће бити сутра. Е, ту сада на сцену ступају други медији који пишу о томе и који на тај начин стичу читаност. Тако се интрига полако гради, а интересовање за те ликове постаје све веће, па се грађанин полако увлачи у то да види шта ће се десити сутра, и поред тога што није имао почетно интересовање.

На питање да ли и новине у Србији постају све више промотер опште кризе морала у друштву, социјалних психолог Боривоје Кузмановић каже:

- Новине профитирају од тога и појачавају то. Сви иду до граница дозвољеног, а пошто није јасно шта је дозвољено, готово да нема границе и сви се у томе у тркују. Некада су „Новости“ сматране жутом штампом, а данас су оне, у поређењу са другим новимана, веома озбиљне. Одговор морају да дају друштвене и државне институције, али ја не видим да они озбиљно постављају питање и имају план о томе шта да раде, каже Кузмановић.

Премда је јасно да је интерес газди таквих листова да повећају тираж (што је економски потпуно оправдано), чини се ипак невероватним да се дозвољава да у тој борби страда штампа као институција која би требало да буде коректив власти, а не подлистак ријалити програма!? Поготово ако се у јавности већ води дебата о непримерености и неморалу таквих емисија.

Најновија дешавања у ријалити програмима „Двор“ и „Парови“ ипак су изазвала реакцију државних институција - додуше, тек после озбиљнијих инцидената у овим емисијама.

На седници РРА донета је одлука којом је емитерима забрањено свако даље емитовање

програма који својим садржајем тешко угрожава физички и ментални развој малолетника и нарушава достојанство личности.

Представници „Пинка“ и „Хепи“ телевизије упозорени су да не смеју емитовати програм који оправдава или подстиче насиље, а да у репризним терминима емитовања оваквих емисија треба да звучним сигналом сакрију целу реченицу у којој је изговорена псовка или увреда. Осим ознаке да програм није за млађе од 18 година, на сваких пет минута мора ићи и упозорење „да програм који следи може угрозити децу и омладину“. Од надлежних је затражено и да укину могућност конзумирања алкохолних пића и цигарета учесницима ријалити програма, јер је то у супротности с Кодексом понашања емитера.

Какве су шансе да дође до реакције на начин извештавања појединих штампаних медија о дешавњима у оваквим емисијама? За сада се чини мало могућим. Новинарска удружења, која немају довољно јак ауторитет ни у самим медијима, указују да је одговорност на самим новинарима да поштују стандарде професије. Али, као што је и сама председница Удружења новинара упозорила, имају ли новинари који пишу о „Двору“ или „Фарми“ у појединим медијима избора како да напишу те рубрике, или је интерес газде тај који диктира и наслов и садржај?!

Будући да је стање такво, а да влада и министар културе (и актуелни и ранији) очито ни овде немају ауторитет да помогну да се заштите етика и професионални стандарди у самим медијима, изгледа да нам не гине да и овако слабо тиражна штампа у Србији постане још „жућа“, да се број новина смањи, а онда нам, изгледа, ни новине ни новинари неће требати јер ћемо све то имати и на ријалити програмима.

О случају „Курира“

Након обрачуна са Родићем држава намигује на порнографију

Када је мењан Закон о јавном информисању, изговор је био да се мора зауставити говор мржње и порнографија, а у јавности је раширено мишљење да се првенствено мислило на „Курир“, Р ају Родића и сукоб са Млађаном Динкићем. Иако је оптуживан за објављивање порнографских садржаја, откако „Курир“ не води хајку против Динкића, никоме у држави не смета порнографија, сматра Љиљана Смајловић.

Пише: Милан Динић
уторак, 22 март 2011 11:44

- Јесмо ли ми чули Небојшу Брадића да реагује поводом вулгарности на насловној страни Курира и порнографије?!

Власник „Курира“ још седи у затвору. Његови синови су вероватно уцењени јер није природно да се не буне што им је отац још у затвору, а суђења још нема. Али, мени је скоро био симпатичнији „Курир“ Раје Родића, који је био израз његове уређивачке политике и који је људе прогонио противно свим новинарским кодексима, али смо барем сви знали да иза тога стоји Раја Родић, и знали смо његову биографију и зашто прогони Динкића и све остало. А сада тај „Курир“ излази, док држава намигује на ту порнографију коју и даље објављује. Просто је непристојније када се то ради са благословом државе, него када смо имали име и презиме човека који је то радио за свој грош и у свом интересу.

(Извор: Недељник Сведок, 22.02.2011.)